

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

11 september 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het protocol
inzake ontplofbare oorlogsresten en de technische bijlage,
aangenomen in Genève op 28 november 2003**

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Ontploffbare oorlogsresten

De term ‘ontploffbare oorlogsresten’ wordt gebruikt voor de omschrijving van een ruim gamma van explosieve oorlogsresten (granaten, mortieren, delen van clusterbommen, munitievoorraden) – niet ontploft of achtergelaten – die achterblijven in gebieden waar een gewapend conflict uitgevochten werd. Die oorlogsresten vormen een dodelijke bedreiging voor de burgerbevolking, humanitaire hulpverleners en vredestroepen en zij bemoeilijken de hervatting van het normale leven en de snelle wederopbouw van gebieden die reeds erg onder het oorlogsgeweld geleden hebben.

Het probleem is niet nieuw maar wordt steeds actueler. Volgens het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRK) hebben zowat 84 landen – sommigen al tientallen jaren – te maken met ontploffbare oorlogsresten. In België moet de ontmijningsdienst jaarlijks ruim 200 ton explosieven onschadelijk maken die dateren van de twee wereldoorlogen van de vorige eeuw. In Polen lieten tussen 1944 en 1989 4094 mensen het leven door oorlogsresten terwijl 8774 anderen gewond werden. Elk jaar worden honderdduizenden ontploffbare oorlogsresten opgeruimd die er tijdens de Tweede Wereldoorlog achtergebleven zijn. In Laos liggen tussen 9 en 27 miljoen onontplofte oorlogsresten hoewel de vijandelijkheden in 1975 gestaakt werden. Ongeveer 11.000 mensen, onder wie 30% kinderen, werden gedood of gewond door ontploffbare oorlogsresten. Afghanistan, Ethiopië, Irak, Tsjetsjenië en Soedan zijn meer recente voorbeelden. Niet alleen langdurige conflicten zorgen voor problemen. In Libanon is 35 miljoen vierkante meter van het land aangetast. Sinds het einde van het conflict werden 200 burgers gedood of gewond. Belgische militairen helpen er bij de opruiming van de oorlogsresten.

Eind mei 2008 vond in Dublin een conferentie plaats waarop een verdrag inzake het verbod van clusterbommen aangenomen werd.

2. Ontstaan en belang van het protocol

Op 10 oktober 1980 werd in Genève het verdrag inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leed te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben, aangenomen, samen met drie protocollen. Het verdrag trad in werking op 2 december 1983. België ondertekende het verdrag op 10 april 1981. Het trad voor België in werking op 7 augustus 1995.

Het verdrag biedt een kader waarin enkel algemene principes opgenomen zijn. Het bevat geen bepalingen die het gebruik van specifieke wapens verbieden. De bepalingen inzake de beperking van het gebruik van die wapens staan in de protocollen die bij het verdrag gevoegd zijn. Zo gaat protocol I over niet-detecteerbare fragmenten, legt protocol II het verbod of de beperking van het gebruik van mijnen, boobytraps en andere mechanismen op, terwijl protocol III het verbod of de beperking van het gebruik van brandwapens inhoudt. De verdragsluitende staten moeten bij ratificatie van of toetreding tot het verdrag bevestigen dat zij instemmen met minstens twee protocollen.

In 1995 vond in Wenen de eerste herzieningsconferentie van de verdragspartijen plaats. Op 13 oktober 1995 aanvaardde de conferentie protocol IV dat het gebruik en de doorvoer van blindmakende wapens verbiedt. Op 3 mei 1996 werd een herziene versie van protocol II aanvaard.

De tweede herzieningsconferentie die in 2001 plaatsvond, aanvaardde een wijziging van artikel 1 van het verdrag waardoor het toepassingsgebied van de bestaande protocollen uitgebreid wordt tot niet-internationale gewapende conflicten. Tijdens deze conferentie werd de aanzet gegeven voor onderhandelingen over een nieuw protocol inzake niet-ontplofte oorlogsresten.

De onderhandelingen duurden twee jaar waarbij de onderhandelaars zich genooddaakt zagen prioriteiten te stellen. Er werd voorrang gegeven aan het opstellen van een protocol over ontploffbare oorlogsresten in het algemeen. Het protocol V inzake ontploffbare oorlogsresten werd op 28 november 2003 in Genève aangenomen. Het trad in werking op 12 november 2006.

Het protocol voorziet in een kader om de gevaren te verminderen waaraan de burgerbevolking blootgesteld wordt als gevolg van onontpofte en achtergelaten oorlogsresten. Het is het eerste humanitairrechtelijk verdrag dat de partijen bij een gewapend conflict verplicht om na het einde van de vijandelijkheden alle niet-ontpofte munitie op te ruimen.

Antipersoonsmijnen worden hier buiten beschouwing gelaten omdat het gebruik ervan geregeld wordt in het tweede protocol bij het verdrag inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leed te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben, zoals herzien, en in het verdrag van Ottawa van 1997.

3. Inhoud van het protocol

Het protocol is van toepassing op ontplofbare oorlogsresten te land, met inbegrip van de binnenwateren. De partijen verbinden zich ertoe samen te werken teneinde de risico's en gevolgen van ontplofbare oorlogsresten in post-conflictsituaties te minimaliseren.

Het protocol legt de verdragsluitende partijen verplichtingen op inzake:

- de ruiming, verwijdering of vernietiging van ontplofbare oorlogsresten;
- het registreren, bijhouden en overdragen van informatie;
- voorzorgsmaatregelen voor de bescherming van de burgerbevolking, individuele burgers en burgerobjecten tegen de risico's en gevolgen van ontplofbare oorlogsresten;
- de bescherming van humanitaire missies en organisaties tegen de gevolgen van ontplofbare oorlogsresten;
- de bijstand ten aanzien van bestaande ontplofbare oorlogsresten;
- samenwerking en bijstand;
- het nemen van preventieve maatregelen.

De technische bijlage bevat de 'best practices' die voorgesteld zijn voor het realiseren van de doelstellingen die vervat zijn in het protocol. De technische

bijlage wordt door de verdragsluitende partijen op vrijwillige basis geïmplementeerd.

4. Vlaamse bevoegdheden

De federale overheid is in overeenstemming met artikel 6, §1, VI, 8°, van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980 bevoegd voor de uitreiking van de contingenten en vergunningen, met uitzondering van de vergunningen voor de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor de ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, evenals van producten en technologieën voor tweerlei gebruik, onverminderd de federale bevoegdheid voor deze met betrekking tot het leger en de politie.

Een groot deel van de handelingen die in het protocol omschreven worden, gebeurt door het Belgisch leger.

Volgens de dienst Controle Wapenhandel staan in het protocol geen bepalingen die de bevoegdheid van de in-, uit- en doorvoer van wapens, aanverwant materieel en goederen voor tweërlei gebruik impliceren. In de technische bijlage zijn die bepalingen mogelijk wel aanwezig. De vraag stelt zich hier hoe 'staat' moet geïnterpreteerd worden. Onder 'staat' wordt zowel de overheid als zijn onderdanen begrepen. Dat betekent dat het Vlaamse Gewest bevoegd is wanneer bij in-, uit- of doorvoer een privépersoon betrokken is. Hoewel dit in de praktijk niet vaak zal voorkomen, is het Vlaamse Gewest hier theoretisch wel bevoegd.

De bevoegdheden van het Vlaamse Gewest inzake leefmilieu zijn slechts marginaal. Zelfs als de milieu-bevoegdheden geraakt worden, is de wetgeving van het Vlaams Reglement betreffende de Milieuvergunning (VLAREM) van toepassing, bijvoorbeeld op het vlak van springstoffen (VLAREM I, rubriek 38.1 en 38.3). Ook voor de opslag van ontplofbare oorlogsresten in één van de Vlaamse havens dient rekening gehouden te worden met de VLAREM-wetgeving voor klasse 1 goederen. Het departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW) kan eventueel tussenkomen voor het aanduiden van plaatsen waar zich ontplofbare oorlogsresten bevinden, zoals bijvoorbeeld voor het leggen van waarschuwingsboeien als een bepaalde plaats in zee of in een waterloop als locatie aangeduid wordt.

De bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap kunnen marginaal geraakt worden op het vlak van de preventieve gezondheidszorg.

De departementen Werk en Sociale Economie (WSE), Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO), Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en Onderwijs en Vorming worden in principe niet gevat door het protocol.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN HET PROTOCOL

De verdragsluitende partijen erkennen de ernstige humanitaire problemen die door ontplofbare oorlogsresten veroorzaakt worden in post-conflictsituaties. Zij zijn zich bewust van de noodzaak een protocol te sluiten inzake herstelmaatregelen van algemene aard teneinde de risico's en de gevolgen van die oorlogsresten tot een minimum te beperken. Tenslotte zijn zij bereid preventieve maatregelen te treffen door middel van 'best practices' op vrijwillige basis, die vervat zijn in een technische bijlage, voor de verbetering van de betrouwbaarheid van munitie om op die manier de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten tot een minimum te beperken.

De verdragsluitende partijen komen in artikel 1 overeen de verplichtingen vervat in het protocol, na te komen, zowel individueel als in samenwerking met andere partijen, teneinde de risico's en de gevolgen van ontplofbare oorlogsresten in post-conflictsituaties te minimaliseren. Het protocol is van toepassing op ontplofbare oorlogsresten te land, met inbegrip van de binnenwateren, en op situaties die voortvloeien uit conflicten als bedoeld in artikel 1 van het verdrag, zoals gewijzigd.

Artikel 2 geeft een omschrijving van volgende begrippen:

- ontplofbare munitie: conventionele munitie die explosieve stoffen bevat, met uitzondering van mijnen, valstrikken en andere mechanismen, als bepaald in protocol II;
- niet-gesprongen munitie: ontplofbare munitie die ontstekingsgereed is, van een ontsteking voorzien is, op scherp gezet is of anderszins voor gebruik voorbereid is, en gebruikt is in een gewapend conflict; de munitie kan afgevuurd, afgeworpen, gelanceerd of afgeschoten zijn en had tot ontplofing moeten komen, maar weigerde dat te doen;
- achtergelaten ontplofbare munitie: ontplofbare munitie die tijdens een gewapend conflict niet gebruikt is, die achtergelaten of gedumpt is bij een

gewapend conflict, en die niet langer onder het gezag staat van de partij die haar achtergelaten of gedumpt heeft; achtergelaten ontplofbare munitie kan al dan niet voor ontsteking geprepareerd zijn, van een ontsteking voorzien, op scherp gezet of anderszins voor gebruik voorbereid;

- ontplofbare oorlogsresten: niet-gesprongen munitie en achtergelaten ontplofbare munitie;
- bestaande ontplofbare oorlogsresten: niet-gesprongen munitie en achtergelaten ontplofbare munitie die aanwezig was vóór de inwerkingtreding van het protocol op het grondgebied van de betrokken partij.

De artikelen 3, 4, 5 en 8 van het protocol zijn van toepassing op andere ontplofbare oorlogsresten dan 'bestaande ontplofbare oorlogsresten' zoals gedefinieerd in artikel 2.

Artikel 3 legt elke verdragsluitende partij de verplichting op om, na de beëindiging van de feitelijke vijandelijkheden en zo snel mogelijk, de ontplofbare oorlogsresten te markeren en te ruimen, te verwijderen of te vernietigen. Er wordt prioriteit verleend aan gebieden waar de ontplofbare oorlogsresten een ernstig humanitair gevaar opleveren.

De verdragsluitende partijen moeten volgende maatregelen treffen om de risico's te beperken:

- het onderzoeken en beoordelen van het gevaar dat van ontplofbare oorlogsresten uitgaat;
- het beoordelen van en het toekennen van een prioriteit aan de behoefte en de uitvoerbaarheid van markering en ruiming, verwijdering of vernietiging;
- markeren en ruimen, verwijderen of vernietigen van ontplofbare oorlogsresten;
- treffen van maatregelen om de nodige middelen te verzamelen.

De partijen houden rekening met internationale normen en werken onderling samen of met andere staten, regionale en internationale organisaties en niet-gouvernementele organisaties.

Artikel 4 gaat over het registreren, bijhouden en overdragen van informatie over het gebruik of het

achterlaten van ontplofbare munitie. Op die manier wordt een snelle markering en ruiming, verwijdering of vernietiging van de oorlogsresten vergemakkelijkt, naast de voorlichting over de gevaren en de verstrekking van relevante informatie.

Bij het registreren, behouden en verzenden van de informatie moeten de verdragsluitende partijen deel 1 van de technische bijlage in acht nemen.

Artikel 5 bepaalt dat de verdragsluitende partijen tijdens een gewapend conflict alle haalbare voorzorgsmaatregelen moeten treffen om de burgerbevolking, individuele burgers en burgerobjecten tegen de risico's en de gevolgen van ontplofbare oorlogsresten te beschermen. Die voorzorgsmaatregelen kunnen bestaan uit waarschuwingen, gevarenavoorlichting en het markeren, afzetten en bewapenen van gebieden die door ontplofbare oorlogsresten getroffen werden, zoals vermeld in deel 2 van de technische bijlage.

Artikel 6 verplicht de verdragsluitende partijen humanitaire missies en organisaties die werkzaam zijn in een conflictgebied, te beschermen tegen de gevolgen van ontplofbare oorlogsresten en hen te informeren over de locatie van die oorlogsresten. De bepalingen van het artikel doen geen afbreuk aan het geldende Internationaal Humanitair Recht, andere toepasselijke internationale instrumenten of besluiten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) die voorzien in een hoger niveau van bescherming.

Artikel 7 verleent de verdragsluitende partijen het recht bijstand te verkrijgen van andere partijen, van staten die geen partij zijn en van relevante internationale organisaties en instellingen. De partijen verlenen bijstand bij het aanpakken van problemen die ontstaan door bestaande ontplofbare oorlogsresten. Daarbij houden zij rekening met de humanitaire doeleinden van het protocol en met internationale normen, waaronder de International Mine Action Standards.

Artikel 8 stelt dat de bijstand verleend wordt voor de zorg, de rehabilitatie en de sociale en economische re-integratie van slachtoffers van ontplofbare oorlogsresten, via organen van de VN, internationale, regionale of nationale organisaties of instellingen, het Internationaal Comité van het Rode Kruis, nationale afdelingen van het Rode Kruis of de Rode Halve Maan of de internationale federaties hiervan, niet-gouvernementele organisaties of op bilaterale basis. De verdragsluitende partijen leveren een financiële

bijdrage aan fondsen van de VN of andere relevante fondsen om het verlenen van bijstand te vergemakkelijken.

De partijen kunnen deelnemen aan een zo volledig mogelijke uitwisseling van apparatuur, materieel en wetenschappelijke en technologische informatie, anders dan wapengerelateerde technologie. Zij gaan de verplichting aan om deze uitwisseling in overeenstemming met de nationale wetgeving te vergemakkelijken en leggen geen beperkingen op ten aanzien van de verstrekking van ruimingsapparatuur en daaraan gerelateerde technologische informatie voor humanitaire doeleinden.

De partijen verstrekken informatie ten behoeve van de relevante databanken inzake mijnactie die in het kader van de VN ingesteld zijn.

Verzoeken om bijstand, onderbouwd met relevante informatie, kunnen gericht worden tot de VN. De secretaris-generaal van de VN kan maatregelen treffen om de situatie te beoordelen en de passende verlening van bijstand aanbevelen.

Artikel 9 moedigt de verdragsluitende partijen aan algemene preventieve maatregelen te treffen die gericht zijn op het beperken van het voorkomen van ontplofbare oorlogsresten, waaronder die welke genoemd worden in deel 3 van de technische bijlage.

Artikel 10 legt de verdragsluitende partijen de verplichting op om onderling overleg te plegen en samen te werken in kwesties betreffende de werking van het protocol. Hiertoe komt de conferentie van de partijen samen, als een meerderheid – doch minstens 18 partijen – daartoe besluit.

De werkzaamheden van de conferentie van de partijen hebben betrekking op:

- de toetsing van de status en de werking van het protocol;
- het bestuderen van aangelegenheden betreffende de nationale implementatie van het protocol, met inbegrip van nationale verslaggeving of actualisering;
- de voorbereiding van toetsingsconferenties.

De kosten worden gedragen door de partijen en door de staten die geen partij zijn maar toch deelnemen aan de conferentie.

Artikel 11 bepaalt dat de strijdkrachten en betrokken instanties of departementen van elke verdragsluitende partij instructies en handelingsvoorschriften opstellen en bekendmaken. Personeelsleden van de strijdkrachten moeten een opleiding krijgen die verenigbaar is met de bepalingen van het protocol.

De partijen overleggen en werken samen om problemen op te lossen die kunnen opduiken inzake de interpretatie en de toepassing van het protocol.

De technische bijlage

De technische bijlage bevat de 'best practices' die voorgesteld zijn voor het realiseren van de doelstellingen die vervat zijn in de artikelen 4, 5 en 9 van het protocol. Zij wordt door de verdragsluitende partijen op een vrijwillige basis geïmplementeerd.

1. Registratie, opslag en vrijgave van informatie betreffende niet-gesprongen munitie (UXO) en achtergelaten ontplofbare munitie (AXO)

Met betrekking tot ontplofbare munitie die UXO kan geworden zijn, moet een verdragsluitende partij volgende informatie zo nauwkeurig mogelijk registreren:

- de ligging van gebieden die getroffen zijn door het gebruik van ontplofbare munitie;
- de geraamde hoeveelheid ontplofbare munitie in die gebieden;
- de soort en de aard van de ontplofbare munitie;
- de globale locatie van bekende en vermoedelijke UXO;
- de locatie van de AXO;
- de geraamde hoeveelheid AXO op elke specifieke locatie;
- de soorten AXO op elke specifieke locatie.

Geregistreeerde informatie moet zodanig opgeslagen worden, dat zij kan teruggevonden en vrijgegeven worden. De vrijgave van de geregistreeerde en opgeslagen informatie gebeurt met inachtneming van de veiligheidsbelangen en andere verplichtingen van de partij die de informatie verstrekt. De informatie moet vrijgegeven worden aan de partij die gezag heeft over het getroffen gebied en aan de personen of instellingen van wie de vrijgevendende staat overtuigd is dat zij

betrokken zijn of zullen zijn bij het ruimen van UXO of AXO of bij de voorlichting van de bevolking over de risico's van UXO of AXO. De informatie moet zo snel mogelijk vrijgegeven worden, met inachtneming van mogelijke lopende militaire en humanitaire operaties, de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van informatie en ter zake doende veiligheidskwesaties. Voor de vrijgave wordt gebruik gemaakt van internationaal of lokaal ingestelde mechanismen.

2. Waarschuwingen, gevarenavoorlichting, markering, afzetting met hekken en bewaking

Bij alle waarschuwings- en gevarenavoorlichtingsprogramma's moet rekening gehouden worden met de geldende nationale en internationale normen, met inbegrip van de International Mine Action Standards.

Waarschuwingen en gevarenavoorlichting moeten verstrekt worden aan de getroffen burgerbevolking, met inbegrip van de burgers die aan de rand van de gebieden met ontplofbare oorlogsresten wonen of zich door die gebieden verplaatsen. Zij moeten altijd in een vroeg stadium aan de getroffen gemeenschappen gegeven worden. Wanneer partijen niet beschikken over de middelen en vaardigheden, kunnen zij een beroep doen op derden, zoals internationale en niet-gouvernementele organisaties. Partijen die bij een conflict betrokken zijn, moeten voorzien in aanvullende middelen.

De partijen moeten de zones met ontplofbare oorlogsresten markeren, met hekken afzetten en bewaken zodat burgers geen toegang krijgen.

3. Algemene preventieve maatregelen

Verdragsluitende partijen die ontplofbare munitie vervaardigen of aanschaffen, moeten waarborgen dat de volgende maatregelen gedurende de levensduur van ontplofbare munitie geïmplementeerd en nageleefd worden:

- de productieprocessen moeten zorgen voor een zo groot mogelijke betrouwbaarheid;
- de productieprocessen moeten onderworpen worden aan officiële maatregelen op het vlak van kwaliteitsbeheersing;
- tijdens de productie moeten internationaal erkende officiële normen voor kwaliteitscontrole toegepast worden;

- er moeten afnametesten uitgevoerd worden;
- bij transacties en overdrachten van ontplofbare munitie moeten strenge betrouwbaarheidsnormen verlangd worden;
- ontplofbare munitie moet in veilige voorzieningen of geschikte containers opgeslagen worden;
- het vervoer van ontplofbare munitie moet zo weinig mogelijk schade veroorzaken;
- de kans op explosies in opslagplaatsen moet tot een minimum beperkt worden door gebruik te maken van geschikte opslagvoorzieningen;
- de partijen moeten geschikte procedures toepassen voor het registreren, traceren en beproeven van ontplofbare munitie;
- er moeten periodiek proeven gedaan worden om na te gaan of opgeslagen ontplofbare munitie of submunitie naar behoren functioneert;
- het personeel dat omgaat met ontplofbare munitie, moet de nodige opleiding krijgen;
- in geval van overdracht van ontplofbare munitie aan een andere partij, moet de overdragende partij nagaan of de ontvangende partij de munitie op de juiste wijze opslaat, in stand houdt en gebruikt;
- de verdragsluitende partijen moeten onderzoeken hoe de betrouwbaarheid van ontplofbare munitie kan verbeterd worden.

III. PROCEDUREVERLOOP

1. Gemengd karakter

Het protocol werd op 28 november 2003 in Genève aangenomen. De federale overheid beschouwde het protocol als een exclusief federaal verdrag en startte op die basis haar instemmingsprocedure.

In zijn advies van 23 april 2007 (referte 42.630/4) over het voorontwerp van instemmingswet stelt de Raad van State dat krachtens artikel 6, §1, VI, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, de mogelijkheid om juridische effectiviteit te verlenen in de interne rechtsorde eveneens toekomt aan de gewestelijke overheden, in zoverre

deze mogelijkheid betrekking heeft op de toekenning van uitvoervergunningen voor dit type van munitie. De gewestelijke overheden zijn ook betrokken bij het protocol in zoverre sommige bepalingen van de technische bijlage betrekking hebben op het beleid inzake leefmilieu en de externe aspecten van het vergunningsbeleid voor gevaarlijke inrichtingen en de opleiding van het personeel dat er tewerkgesteld wordt.

Volgens de Raad van State vormt het protocol hierdoor een gemengd verdrag in de zin van artikel 167 van de Grondwet. Bijgevolg moeten de gewesten ermee instemmen om ervoor te zorgen dat de internationale verbintenis van België regelmatig omgezet wordt in de interne rechtsorde.

Tijdens zijn vergadering van 21 september 2007 legde de Werkgroep ‘Gemengde Verdragen’ (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengd karakter vast. Zowel de federale overheid als de gewesten worden bevoegd geacht.

2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

Op 6 december 2007 sloot het dagelijks bestuur van de SERV zich aan bij het ontwerp van regeringsbeslissing.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SAR iV)

In zijn advies van 30 april 2008 schaarde de SAR iV zich achter het instemmingsdecreet. De Raad erkent dat het protocol talrijke positieve aspecten heeft, maar wijst ook op een aantal onvolkomenheden. De Raad stelt dat het succes van het protocol in grote mate zal afhangen van de wil van de verdragsluitende partijen om de verdragsbepalingen ook effectief ten uitvoer te brengen. De Raad spoort in dat verband de Vlaamse overheid aan om blijvend aandacht te hebben voor de problematiek van oorlogsresten en clustermunitie, onder meer in de intrafederale overlegstructuren en het onderwijsbeleid.

De Raad erkent dat het protocol talrijke positieve aspecten heeft:

- op relatief korte termijn is een juridisch bindend instrument tot stand gekomen dat de ernstige

humanitaire problemen die door ontplofbare oorlogsresten veroorzaakt worden, erkent;

- het is belangrijk dat via het protocol de partijen bij een gewapend conflict verantwoordelijk gesteld worden om ontplofbare oorlogsresten op te ruimen; toch signaleert de Raad dat het hier gaat om een gedifferentieerde verantwoordelijkheid die niet strookt met het ecologische principe van ‘de vervuiler betaalt’;
- artikel 4 inzake het registreren, bijhouden en overdragen van informatie kan een grote stap voorwaarts betekenen.

De Raad verwijst ook naar een aantal onvolkomenheden van het protocol:

- er is onvoldoende aandacht voor de tenuitvoerlegging van bestaand internationaal humanitair recht en mogelijke preventieve maatregelen; de Raad betreurt dat het protocol geen bindende maatregelen voorziet die het probleem bij de wortel aanpakken en hij stelt zich de vraag of de partijen wel de nodige politieke wil zullen hebben om de ‘best practices’ (die in een niet juridisch bindende technische bijlage opgenomen zijn) in de praktijk te brengen;
- de terminologie is eerder zwak en voorwaardelijk; toch beklemtoont de Raad dat de partijen wel degelijk verplichtingen hebben inzake ontplofbare oorlogsresten;
- er zijn geen bindende bepalingen die in de eerste plaats voorkomen dat munitie resulteert in ontplofbare oorlogsresten;
- inzake clustermunition is het protocol een eerste stap in de goede richting, maar geen voldoende grote stap;
- door de naoorlogse focus en het niet retroactief karakter van het protocol zal het nog even duren voordat de impact zal gevoeld worden.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State bracht advies uit op 5 juni 2008 en maakte daarin geen opmerkingen.

5. Inwerkingtreding

In overeenstemming met artikel 5, §§3 en 4, van het verdrag van 1983 inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leed te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben, is het protocol in werking getreden op 12 november 2006, zes maanden nadat Albanië, Liechtenstein en Zwitserland op 12 mei 2006 meegedeeld hadden dat zij door het protocol gebonden zijn. Op dat ogenblik werd het protocol ook van kracht voor Bulgarije, Denemarken, Duitsland, El Salvador, Finland, de Heilige Stoel, India, Kroatië, Liberia, Litouwen, Luxemburg, Nederland, Nicaragua, Noorwegen, Oekraïne, Sierra Leone, Slowakije, Zweden.

Voor staten die na die datum mededelen dat zij door het protocol gebonden zijn, treedt het protocol in werking zes maanden na de datum waarop zij die mededeling gedaan hebben.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ondernemen, Wetenschap,
Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Patricia CEYSENS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met het protocol
inzake ontplofbare oorlogsresten en de technische bijlage,
aangenomen in Genève op 28 november 2003

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme en de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het protocol inzake ontplofbare oorlogsresten en de technische bijlage, aangenomen in Genève op 28 november 2003, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,

Geert BOURGEOIS

*De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap,
Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Patricia CEYSENS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme en de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

Het protocol inzake ontplofbare oorlogsresten en de technische bijlage, aangenomen in Genève op 28 november 2003, zullen volkomen gevolg hebben.

Brussel, 10 juli 2008.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

*De Vlaamse minister van Bestuurszaken,
Buitenlands Beleid, Media en Toerisme,*

Geert BOURGEOIS

*De Vlaamse minister van Economie,
Ondernemen, Wetenschap,
Innovatie en Buitenlandse Handel,*

Patricia CEYSENS
